

ANGELUKO IKHASLEAK
OSO GUNERO ERAKASKERA
1999-2000 IKHAS-URTUEA

BOSTGAREN ERAKASPENA ⁹

① ELHEKETA: ASTE HUNTAKO SOLAS. GAIA

1. Emagaitzue hilaren aholkuak Piarreseri.
2. Verdunetik landa norat joan ziren Baionako gazteak?
3. Zertako? Eta zer arizan ziren?

② VERDUN LOHIAN. 2

6 Hilak Ago, othoi, hor, ziloan,
hirc xixpa ona eskuan!
Begozi, beren hildoan,
nere hezurak... deskantsuan!

7 Piarresak Bainan, negu borthitzean,
lanhoa altxatu denean,
hormaturen haiz lurrean,
hotza sarturik hezurtean!

8 Hilak Nere hezur hoiek baino
miletan haiz baliosago.
Bertzalde, tira gehiago...
Ukanen diat beroago!

9 Piarresak Jainko handia lekuko,
segur hautala berotuko!
Etsai beltza diat joko,
odol beroz hi mainatzeko!

10 Hilak Aski hola beraz, gaurko;
deskantsuan nauk lokartuko:
eskualdunak naik zainduko
othoitz ginez neretako!...

J.B.

Urtharrilaren hogoita hamekan, negu-bihotzean, hotzik minenean, *Estrées* izana zen herria, edo, hobeki, lehenago herri hura izanak ziren harri-meta puskatuak uzten zituzten Baionako gizonak. Eta, heien ordain, harat hupatu ziren anglesak, gizon batzu ederrak, sos berria bezen argi eta eder baitziren. Toki onerat zoazin laster erdoiltzeko!

Crèvecoeur deithu xokorat jautsi ziren beraz Piarres eta haren lagunak. Hatsaren hartzerat utziko othe zituzten batere?...

Eta ez ziren guti harritu, Baionako inguruetan lehenago bezala, etscisetan, *service en campagne* eta bertze, berriz hasarazi zuztelarik. Eta gero, oraino, beren *kantonamenduetan* gerla has-tean bezala hedaturik, haintzurarekin eta palarekin lanean ari ziren, eta karraskan... *Parise* zaindu behar zen gibelean; eta, sukar batean, ari ziren, hiri handitik aski urrun, hiri haren gerizatzen...

35. UKAN. Conj. transitive à complément direct

Indicatif Présent = (V.F.)

Complément direct = moi

à Homme

à Femme

Harek niak = naik = il m'a = niain = main

Heik niak = naik = il m'ont = niaine = maine

Pour mémoire (Garazi, Amikeze)

Harek nik : il m'a = nin

Heik nie : il m'ont = mine

③ ADITZ IKASKUNTZA

31. Ago, Begozi 32. Hormaturen haiz
33. Ukanen diat 34. Segur hautala.
35. Eskualdunak naik.

31. EGDN. Imperatif.

Ago = reste = Hago
Zagozi = restez = Zande
Bego = qu'il reste = Bego
Gagozin = restons = Gauden
Zagozte = restez = Zandezte
Begozi = qu'il reste = Bende

32. IZAN. Indicatif Présent. Voix familière.

Ni nik /n = je suis = naik.
Hi haiz = tu es
Hura duk /n = il est
Gu gaibuk /n = nous sommes
Zuek zirezte = vous êtes
Heik dituk /n = ils sont

33. UKAN. Indicatif Présent. Voix familière

Nik ^{H. 02.} diat = ^{F. 05.} duat • ^{H. 02.} ditat = ^{F. 02.} ditat = je ai • je les ai
Hik duk = dun. • dituk = ditun = tu as tu les as
Harek dik = din • ditik = ditin = il a • il les a
Guk dirgu = diragu • diragu = dirinagu = nous avons • nous les avons
Zuek dirgu = dirgu • dirgu = dirugu = vous avez • vous les avez
Heik die = dine • ditie = ditine = ils ont • ils les ont

34. UKAN. Conj. trans. Glt direct = toi (V.F.) (m.f.)

Je t'ai = nik haut
il t'a = harek hau
nous t'avons = guk haugu
ils t'ont = heik haute